

Als er één druppel door de dam is, volgen er meer

Vicky Meulenberg

Onderzoeksvraag

Heeft de verbinding van het Veerse Meer met de Oosterschelde een positieve invloed op het meer en omgeving?

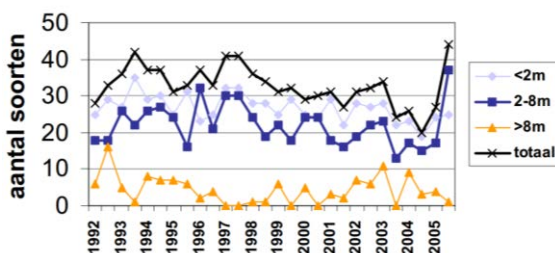
Figuur 1 Kaart van het Veerse Meer¹

Gebiedsbeschrijving

Het Veerse Meer is een kunstmatig meer in Zeeland, wat is ontstaan door de bouw van de Deltawerken. Het meer ligt ten Zuiden van Noord-Beveland en ten Noorden van Walcheren en Zuid-Beveland. Het is 20 kilometer lang, 200 tot 1600 meter breed en de gemiddelde diepte is 5 meter, alhoewel het diepste punt zich op 25 meter bevindt. Door de bouw van de Gatdam en de Zandkreekdijk staat het water niet meer direct in verbinding met de Noordzee en is het dus een meer geworden. Omdat het meer in 1961 werd afgesloten van de zee, werd het water langzaam steeds zoeter en veranderde de flora en fauna mee. Tot er in 2004 verandering in kwam doordat het doorlaatmiddel 'De Katse heule' in gebruik werd genomen, waardoor er weer een verbinding kwam met de Oosterschelde.^{1,3}

Figuur 2 De Katse Heule²

Figuur 3 Aantal bodemdieren in meer²

Resultaten

Situatie voor zoutwater inlating

Door de afsluiting van het meer, werd het zoute water langzaam zoeter en ontbrak de getijdenbeweging van het water. Het zoutgehalte varieerde tussen de 6 en 12 g Cl/L. Hierdoor stierven veel zoutminnende planten en dieren af. Het aantal vissoorten ging bijvoorbeeld van 35 naar 18. Ook stond het onnatuurlijke peilbeheer een spontane gezonde natuurontwikkeling in de weg, waardoor het meer te kampen had met een lage soortendiversiteit. Het meer werd een afwatering voor omliggende polders. Door het voedselrijke water uit deze polders werd het meer erg rijk aan nutriënten, waardoor er zeer veel algenbloei en met name de bloei van 'Zeesla' kwam. Het gevolg hiervan was weer dat het water ging vertroebelen. Door de lage soortendiversiteit was de graasdruk laag en werd het water amper gefilterd. Ook ontstond er een gelaagdheid in het water: het zoete polderwater mengde niet met het zoute water. Het meer had nu te kampen met stilstaand, stinkend, zuurstof- en lichtloos water, waardoor recreanten wegbleven en veel flora en fauna stierf.^{3,2}

Situatie na zoutwater inlating

Door de Katse Heule wordt het meer 'gespoeld' met fris zout water uit de Oosterschelde met veertigduizend liter per seconde. Het gevolg hiervan is dat het water een constant zoutgehalte heeft tussen de 9 en 16 g Cl/L, veel helderder is, er een dagelijks getijdenverschil van 12 centimeter is en dat de natuur profiteert van de zuurstofrijke omstandigheden (bijvoorbeeld een terugkeer van de mossel) en er is zelfs nog geen afname van (brakke) flora en fauna waargenomen. Er is nog steeds dezelfde toevoer van polderwater, maar dit wordt nu afgevoerd naar de Oosterschelde. Er is echter ook een nadeel aan het zouter maken van het meer: door de verzouting van het meer, zijn sloten en greppels ook zouter geworden en akkerland, wat direct naast het meer ligt verzilt hierdoor. Dit verlaagt de productiviteit van het akkerland, waardoor de boeren minder opbrengst hebben.^{2,4}

Conclusie

Uit de resultaten kan zeker worden geconcludeerd dat het inlaten van zout water goed is geweest voor zowel de waterkwaliteit als de biodiversiteit in het meer. Voor de omgeving is dit zeer de vraag, vanwege de verzilting van de akkerlanden. Er is echter een plan om minder sloten en greppels in verbinding te laten staan met het Veerse Meer en de akkerlanden direct aan het meer dus op een andere manier met water te voorzien.² Dit meegenomen kunnen we concluderen dat de verbinding van het Veerse meer met de Oosterschelde zeker een positieve invloed heeft op het meer en mogelijk in de toekomst geen invloed heeft op de omgeving.

Referenties

1. http://www.lekkerinzeeland.nl/veerse_meer.php
2. Rijkswaterstaat, mei 2007, Waterkwaliteit en ecologie Veerse Meer: het tij is gekeerd.
3. http://provincie.zeeland.nl/topics/provincie_zeeland.nl
4. <http://edepot.wur.nl/310007>